

Besluit

Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Bachelor in het zorgmanagement (bachelor na bachelor) van de Hogeschool PXL

datum	1. Inleiding
11 december 2013	Bij brief van 22 maart 2013 heeft het instellingsbestuur van de Hogeschool PXL te Hasselt een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Bachelor in het zorgmanagement (bachelor na bachelor). Deze aanvraag is ontvangen op 22 maart 2013 en ontvankelijk verklaard op 24 april 2013.
onderwerp	
Definief accreditatierapport en -besluit (001645)	
bijlage	De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling
2	uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (Vluhr).
	De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling: Voorzitter: – Danny Van Tiggelen, voormalig adjunct-departementshoofd Gezondheidszorg aan de Katholieke Hogeschool Kempen (voorzitter); Leden: – Rudi Logist, verantwoordelijke bewonerszorg en kwaliteitscoördinator van een woon- en zorgcentrum, voormalig adjunct-directeur verpleging; – Bart Vermeyen, (hoofd)verpleegkundige op diverse afdelingen Intensieve Zorgen ; – Jos Aendekerk, actief binnen de Ba-na-Ba Intensieve zorgen en spoedgevallenzorg van Thomas More Kempen; – Egbert Hulshof, directeur van de HBO-opleiding Creatieve therapie aan de HAN; – Antonia Aelterman, hoofddocent Pedagogische wetenschappen (onderwijsdeskundige); – Rebekka Rogiest, studente creatieve therapie aan Arteveldehogeschool (student-lid). Secretaris: – Daphne Carolus, stafmedewerker kwaliteitszorg bij VLUHR;

De visitatie heeft plaatsgevonden op 26, 27 en 28 maart 2011. Het visitatierapport dateert van 21 maart 2013.

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de Vluhr vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3. Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen

De opleiding Zorgmanagement wil studenten afleveren die inzetbaar zijn als leidinggevende in de gezondheidszorg. Daarom richt ze zich zowel op de ontwikkeling van leiderschapscompetenties en inzicht in zorgsystemen en duurzaamheid, als op een brede oriëntatie op management in de sector en op het uitbouwen van attitudes, kritische reflectie, sociale en communicatieve vaardigheden. De opleiding heeft recent haar competentieprofiel vernieuwd, zodat het beter aansluit op de verwachtingen van het werkveld. De decretaal bepaalde algemene en de algemeen beroepsgerichte competenties zijn verwerkt in het competentieprofiel. Aan de hand van vier rollen, die op hun beurt uit vijftien competenties bestaan, krijgt het competentieprofiel gestalte. In samenspraak met het werkveld heeft de opleiding elk van de vijftien competenties geconcretiseerd in een aantal kennisdomeinen en gedragsindicatoren. Ze worden aangevuld met een aantal beroepsattitudes. De afstemming op de reële beroepscontext stond centraal bij de ontwikkeling van de vernieuwde competenties.

Het competentieprofiel is erg compleet en omvat het hele takenpakket van een zorgmanager. De huidige domeinspecifieke eisen zijn zeer sterk afgestemd op de pragmatische verwachtingen van het beroepenveld. De competenties die de bachelor- na-bacheloropleiding Zorgmanagement nastreeft, voldoen eveneens aan de federale wetgeving. De opleiding moet, naast aandacht voor de noden en verwachtingen van het werkveld, ook ruimte bewaren voor opleidingseigen innovaties en keuzes. De opleiding zou volgens de commissie haar eigenheid meer kunnen vertalen in het competentieprofiel.

Programma

Het curriculum werd de afgelopen jaren grondig gewijzigd en afgestemd op het nieuwe competentieprofiel via een driedelige structuur. Enerzijds is er het blauwe blok, waaronder de theoretische opleidingsonderdelen vallen; anderzijds is er het gele blok met opleidingsonderdelen in functie van de vaardigheden. Het groene blok combineert de beide en focust op integratieopdrachten. Naast die drie blokken is er nog een vierde, rood blok voor de bachelorproef. Bij de opbouw van het curriculum hanteert de opleiding meteen een competentiematrix, die de koppeling tussen de doelstellingen en het programma maakt. De rollen uit het competentieprofiel worden expliciet aan de verschillende blokken toegekend. De competentiegerichtheid en de ruimte voor persoonlijke ontwikkeling garanderen een

Pagina 3 van 9 zeer compleet en logisch opgebouwd programma, dat een sterk interdisciplinair karakter heeft en expliciete verbanden legt tussen de verschillende opleidingsonderdelen. De opleiding vindt het belangrijk dat de studenten de link naar de beroepspraktijk leggen en snel inzetbaar zijn als zorgmanagers. De studenten komen in aanraking met de beroepspraktijk via de tweedaagse training die de opleiding jaarlijks organiseert, ter vervanging van de stage. De commissie vindt de training een waardig en origineel alternatief voor de stage, door de aandacht voor competentieontwikkeling en de geïntegreerde aanpak. De opleiding wijst erop dat het programma in feite nog steeds een verdoken stage bevat in het kader van de bachelorproef. Op vraag van het werkveld werken de studenten voortaan mee aan actuele projecten, waarvoor de opleiding vooraf een nulmeting maakt en nadien kijkt naar de vorderingen die de student heeft geboekt. Het concrete project wordt bepaald in overleg met de werkgever van de eigen tewerkstelling, aangezien de opleiding een win-winsituatie nastreeft: de student bouwt inzichten op en krijgt praktijkervaring op het niveau van een leidinggevende; de werkgever krijgt een uitgewerkte analyse van het project, eventueel met effectieve vooruitgang. Op die manier combineert de opleiding maatschappelijke dienstverlening en innovatie met een leersituatie voor de student.

De commissie vindt de drieledige structuur van het recent geïmplementeerde programma knap, en is lovend over het gebruik van kleurcodes en duidelijk afgebakende blokken. Dankzij het invoeren van een informatieve les, de 'blokopening', bij de aanvang van een nieuw blok en dankzij de duiding in de 'blokboeken' is de opbouw erg transparant. Bovendien heeft de commissie begrepen dat er zowel voor de gele, de groene als de blauwe blokken een blokcoördinator is aangesteld. De blokcoördinatoren houden regelmatig teamoverleg en bewaken op die manier de samenhang. Zij sturen binnen het blok bij, zodat de opleidingsonderdelen onderling goed op elkaar zijn afgestemd. Die afstemming verloopt competentiegericht. Verticaal houdt het curriculum een stijgende lijn aan qua complexiteit. De opleiding dient wel aandacht te blijven hebben voor eventuele overlappingsen, aangezien dit integrerende systeem daar extra vatbaar voor is. Het programma wordt opgedeeld in een A-jaar en een B-jaar, dat verplicht moet worden gespreid. Daarnaast hanteert de opleiding de regel dat men theoretische opleidingsonderdelen uit het blauwe blok kan volgen zonder daarom de vaardigheidslessen en integratieopdrachten uit het gele of groene blok te moeten opnemen. De omgekeerde situatie is echter uitgesloten. De opleiding volgt de volgtijdelijkheid op en biedt studenten voldoende mogelijkheden aan om een eigen traject uit te stippelen.

Hoewel de opleiding rekening houdt met het tijdschema en de studenten inspraak krijgen in de planning, zit de jaarkalender behoorlijk vol. Het is haalbaar, maar de combinatie met andere verplichtingen, zoals werk en privé, creëert een hoge belasting. Het programma wordt om die reden gespreid over twee trajectjaren, en de lessen worden bewust op één lesdag per week gebundeld. Over de studiebelasting van het nieuwe curriculum zijn nog geen formele gegevens beschikbaar.

De curriculumherziening betrof voornamelijk inhoudelijke en structurele aanpassingen. Het nieuwe programma heeft de kwaliteit van de opleiding nog versterkt, hoewel de opleiding al een gevarieerd aanbod didactische werkvormen had uitgebouwd. Alle werkvormen zijn afgestemd op de nagestreefde competenties en de persoonlijke ontwikkeling van de studenten. De opleiding pleit voor een sterke zelfontwikkeling, aangezien die noodzakelijk is voor een goede leidinggevende. In dat kader moeten alle studenten een persoonlijk ontwikkelingsplan (POP) bijhouden, dat de rode draad blijft in hun opleiding.

Pagina 4 van 9 De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding een zeer degelijk toetsbeleid heeft dat niet alleen proces- en competentiegerichtheid nastreeft, maar ook belang hecht aan transparantie en feedback voor de studenten. Per opleidingsonderdeel wordt de koppeling met de competenties bewaakt aan de hand van een toetsmatrix. De criteria en de toetsingsvormen staan overigens toegelicht in de blokboeken. De commissie vindt het positief dat de verantwoordelijkheid voor de begeleiding en de evaluatie van de studenten niet bij de individuele docent maar bij het hele blokteam ligt. De evaluatie van de bachelorproef brengt zowel het proces, het product als de presentatie in rekening. De commissie ondervond dat de concrete evaluatiecriteria van de bachelorproef nog niet volledig geformaliseerd waren. Daarnaast drukt de commissie haar voorkeur uit voor een individuele bachelorproef. Ze vindt dat een meer logische keuze dan groepswork voor een opleiding die persoonlijke groei vooropstelt. De commissie is in het bijzonder lovend over het evaluatieplatform op het Elektronisch Portfolio Opvolgssysteem (EPOS). Het digitale instrument maakt het mogelijk dat de opdrachten en testen gekoppeld worden aan competenties en gedragsindicatoren.

De bachelor-na-bacheloropleiding Zorgmanagement aan de PXL is toegankelijk voor studenten die al een bachelor Verpleegkunde of Vroedkunde behaalden. Ook studenten die beschikken over een gerelateerd diploma in de gezondheidszorg, kunnen in aanmerking komen voor de opleiding. De opleiding Zorgmanagement wenst studenten af te leveren die inzetbaar zijn als leidinggevende in de zorg. Daarom kiest de opleiding er sinds de curriculumherziening voor om een toelatingsproef in te richten, die peilt naar de persoonlijkheid en het profiel van de kandidaten. De verschillende betrokkenen zijn voorstander van de selectieproef, aangezien de proef haar effectiviteit bewezen heeft en ze het rendement ten goede komt. Ook de commissie erkent de relevantie van de selectie, omdat de realiteit niet anders is: niet iedereen is geschikt voor een functie in het zorgmanagement; ook attitudes worden daarbij in rekening genomen. De commissie vindt het in dat kader positief dat de toegangproef als vertrekpunt genomen wordt voor de aanzet naar het persoonlijk ontwikkelingsplan (POP). De instroombegeleiding loopt zo vlot over naar de begeleiding tijdens de opleiding.

Inzet van personeel

De opleiding heeft de laatste jaren duidelijk geïnvesteerd in onderwijsinnovatie, en werd daarin ondersteund door het departement en de hogeschool. De studenten zijn tevreden over de kwaliteiten van het onderwijzende personeel. Ze appreciëren de bereikbaarheid en de praktijkgerichtheid van de lectoren. Aangezien een groot aantal gastsprekers uit het werkveld komt en weinig didactische competenties bezit, worden zij uitgenodigd op vormingsmomenten en studiedagen die de hogeschool specifiek voor hen organiseert. De opleiding beschikt over een sterk docententeam met diverse specialisaties en werkveldervaring. De commissie is van mening dat de opleiding daarmee een brede waaier aan expertise kan aanbieden aan haar studenten. Daarnaast zou ook het invoeren van academische expertise een verrijking kunnen zijn. De sterke verwevenheid tussen werkveld en onderwijs is een pluspunt, maar de commissie is van mening dat ook innovatie vanuit wetenschappelijk onderzoek nodig is. Ook voor de vakinhoudelijke professionalisering kan het personeel rekenen op het VTO-beleid van de hogeschool.

Wat de kwantiteit van het personeel voor Zorgmanagement betreft, beschikt de opleiding over 1,5 VTE voor de beide trajectjaren. Gezien de recente implementering van het nieuwe curriculum is een aantal opleidingsonderdelen vervangen of aangepast. De opleiding heeft daarbij onderzocht op welke manier de 1,5 VTE het beste konden worden ingezet.

Pagina 5 van 9 De commissie oordeelt dat 1,5 VTE weinig is voor deze opleiding, maar ze stelde eveneens vast dat het personeel veel kan realiseren dankzij de hoge gedrevenheid en het engagement.

Voorzieningen

Het departement Healthcare en de opleiding Zorgmanagement zijn gevestigd op de campus Guffenslaan in het centrum van Hasselt. De goed onderhouden infrastructuur van het gebouw, de aanwezigheid van verschillende faciliteiten en de goed uitgeruste bibliotheek geven de commissie vertrouwen in de warme studie- en werkomgeving.

De commissie heeft geconcludeerd dat er een duidelijke visie en een uitgebouwd beleid zijn omtrent studiebegeleiding. Daarbij wordt de studie- en studentenbegeleiding opgedeeld in fasen enerzijds en in niveaus anderzijds. De fasen lopen samen met de weg van de student vanaf de studiekeuze tot na het afstuderen. De niveaus delen zich op in eerste-, tweede- en derdelijnsbegeleiding. De commissie is enthousiast over de duidelijke structuur en de zeer goede organisatie die daaruit voortkomt. De commissie vindt dat de samenwerking tussen de opleiding, het departement, de hogeschool en de externe hulpverlening bovengemiddeld goed georganiseerd zijn, mede dankzij een zeer heldere visie, het geïntegreerde model binnen de hogeschool en een duidelijke taakverdeling. De studie- en studentenbegeleiding maar ook de informatievoorziening kunnen als voorbeeld fungeren voor andere instellingen.

Interne kwaliteitszorg

De commissie heeft vastgesteld dat de kwaliteit van de opleiding zowel kwantitatief als kwalitatief periodiek wordt geëvalueerd volgens een helder uitgebouwd kwaliteitszorgbeleid dat door de hele hogeschool wordt gedragen. Bij Zorgmanagement komen de domeinverantwoordelijken en de opleidingscoördinator samen tijdens de curriculumvergaderingen. De commissie apprecieert het dat die structuur zowel bottom-up- als top-downinitiatieven mogelijk maakt. Zorgmanagement maakt gebruik van de perceptiemetingen EVA-blok en EVA-doc bij studenten, al zal die evaluatie na verloop van tijd evolueren naar een nieuwe meting, EVA-onderwijs, waarin ook de alumni en het personeel zullen worden bevraagd.

De commissie heeft geconstateerd dat de opleiding op basis van evaluaties en metingen jaarlijks een kwaliteitsplan uitwerkt met streefdoelen die dienen te worden geoperationaliseerd. De uitwerking en de opvolging van het kwaliteitsplan kunnen weliswaar nog meer en systematischer in samenwerking met het personeel gebeuren. De curriculumherziening is in de ogen van de commissie echter het bewijs van een algeheel gerealiseerd verbeteringsproces, waarvan de gefaseerde aanpak op korte termijn opmerkelijk is. De kritische ingesteldheid van de opleiding is daarin een katalysator.

De betrokkenheid van medewerkers, studenten, alumni en het werkveld maken een wezenlijk verschil in het kwaliteitszorgbeleid van de opleiding. Het opstarten van de resonantiegroepen, en de inspraak van studenten en alumni vormen een belangrijke insteek. De commissie heeft gemerkt dat de opleiding bewust streeft naar de voortdurende 'trialoog' tussen opleiding, studenten en werkveld.

Resultaten

De opleiding verschaft globaal gezien kwalitatief onderwijs en bezit verschillende pluspunten. Het gerealiseerde niveau beantwoordt sinds de curriculumherziening aan de geformuleerde competenties en de verwachtingen van het werkveld. De commissie is van mening dat de kwaliteit van de gelezen bachelorproeven correct werd beoordeeld door de

Pagina 6 van 9 opleiding. Ze vindt ook dat het niveau van de bachelorproeven in orde is, hoewel ze de opmerking maakte dat het beschrijvende karakter er vaak in overheerst. Het aandeel van de bachelorproef in het programma van de bachelor-na-bachelor is volgens de commissie echter relatief groot. De commissie vindt het weliswaar een pluspunt dat een aantal eindwerken maatschappelijk relevant blijkt te zijn en wordt ingezet in de sector of binnen de opleiding.

De opleiding heeft geen expliciete streefcijfers opgesteld, maar volgt bewust haar rendement op. De commissie heeft geconstateerd dat het rendement van de opleiding hoog ligt. In 2009–2010 slaagde 98 procent van de studenten. Sinds 2010–2011 maakt de opleiding gebruik van een selectieproef. De selectieproef zal impact hebben op de uitstroom, maar de opleiding dient ook in het nieuwe curriculum streng te blijven en de selectieproef geen te bepalende rol toe te kennen. De afgelopen jaren kon 67 tot 88 procent van de studenten steeds afstuderen binnen de normale studieduur.

Conclusie

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	ORDEEL	FACET	ORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	G
		1.2 domeinspecifieke eisen	G
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	G
		2.2 relatie doelstellingen - programma	G
		2.3 samenhang programma	E
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	G
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	G
		2.8 beoordeling en toetsing	G
		2.9 masterproef	NVT
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	G
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	G
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	G
		4.2 studiebegeleiding	E
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	G
		5.2 maatregelen tot verbetering	G
		5.3 betrokkenheid	G
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	G
		6.2 onderwijsrendement	V

Eindoordeel: positief

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	OORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel: positief

6. Besluit¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor in het zorgmanagement (bachelor na bachelor) van de Hogeschool PXL.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in het zorgmanagement (bachelor na bachelor) van de Hogeschool PXL goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Hasselt wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt – overeenkomstig artikel 60, §2 van het genoemde decreet van 4 april 2003 en gelet op de vervaldatum van het vorige accreditatiebesluit – vanaf de aanvang van het academiejaar 2013-2014 tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021.

Den Haag, 11 december 2013

Voor de NVAO,

Lucien Bollaert
(bestuurder)

¹ Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport. Bij e-mail 25 november 2013 heeft de instelling gereageerd op het ontwerp van accreditatierapport. Dit heeft geleid tot enkele aanpassing in het accreditatierapport.

– naam instelling	Hogeschool PXL
– adres instelling:	Elfde-Liniestraat 24 (Gebouw A) B-3500 HASSELT BELGIE
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Bachelor in het zorgmanagement
– niveau en oriëntatie	bachelor na bachelor
– studieomvang	60 studiepunten
– opleidingsvarianten	
– afstudeerrichtingen:	geen
– studietraject voor werkstudenten:	geen
– vestiging opleiding	Hasselt (enkel naam gemeente)
– onderwijstaal	Nederlands
– (delen van) studiegebieden	Gezondheidszorg
– bijkomende titel	geen